

§ 120 Teologiskt och ekumeniskt arbete om polygami

DAN SARKAR:

Herr ordförande och kyrkomötet! Oscar Wilde har sagt att polygami är att ha en hustru för mycket – monogami är samma sak.

Jag ville börja med ett skämt därför att utskottet skämtar. Man hänvisar nämligen till det arbete som har gjorts under många år inför den nya äktenskapslagstiftningen, där man menar att Svenska kyrkan har visat att monogami är det som kyrkan värnar. Jag har gång på gång och år efter år nu kritiserat det här arbetet. Jag menar att det inte är grundligt. Jag har visat på olika konsekvenser som det här beslutet har fått som inte var genomlysta när arbetet skedde. Jag har kritiserat det, våra systerkyrkor har kritiserat det. Här är ytterligare en konsekvens. Litet grand är det behandlat om polygami men ingenting är sagt om hur man ska hantera polygami som vi möter på missionsfältet i vissa länder där det är tillåtet. Det finns olika praxis hur missionärer har hanterat det här i olika länder, situationer och olika sammanhang. Vad ska man ha för praxis när polygami blir kristna? Nu kommer problematiken hit med invandrare från de här länderna. Vad säger vi till den kvinna som är andrahustru eller tredjehustru till en man? Ska hon vara kvar och vara trogen sin man eller ska hon uppmanas att söka en ny? Var är barnkonsekvensanalysen av ett polygamt förhållande som redan finns i Sverige? Eller om två svenska män och två svenska kvinnor som är RFSL-certifierade kommer till oss och undrar varför deras kärlek inte är lika mycket värd som andras när de vill leva i samma hushåll? Vad säger vi då? Det här är inte genomarbetat ännu, ännu är frågan inte aktuell i riksdagen, men den kommer att bli det. Jag vill med den här motionen egentligen inte visa någonting annat än att när en kyrka tappar förankringen i skriften så tappar hon också förmågan att finna argument som håller mer än några år när samhället börjar bli vilset.

Jag yrkar bifall till motionen.

CHRISTINA HOLMGREN:

Herr ordförande, presidium, ledamöter av kyrkomötet, biskopar och åhörare!

Och till dig som så engagerat har skrivit den här motionen och som samtidigt också har fört frågan tidigare. Du är litet besviken över det som har skett och att det inte är tillräckligt. Ska vi säga så här, Svenska kyrkan är väl mycket tydlig i sin äktenskapssyn. Det är en tvåsamhet. Tvåsamheten kan ju bli problematisk när vi ser att andra människor lever i en annan relation. Det är kanske inte upp till oss att döma och fördöma de människor som lever i andra samlevnadsformer när de finns med oss i våra församlingar. Jag tror inte att det finns en enhetlig lösning på den internationalisering som har skett i Sverige beroende på att människor från andra kulturer och religioner finns hos oss. Men det teologiska och medmänskliga samtalet om de här frågorna måste fortsätta. Hur det slutgiltigt löser sig och vilka resultat det blir kan vi kanske inte bedöma idag, men jag är helt övertygad om och det framgår väldigt tydligt också i Läronämndens skrivelse från 2009:12 där man säger så här: Det är två personers val av varandra som unik livspartner som är centralt för äktenskapet. Det är en kristen syn på äktenskapet. Det finns andra praktiska sätt att lösa andra sätt till samlevnad. Så har det gjorts av våra flyktingar och invandrare de år som har varit. Jag tror inte hur väl Svenska kyrkan än vill så kan vi inte lösa den problematiken helt och fullt ut, men vi har ändå redskap att vara kärleksfulla, visa hänsyn och att inte döma och fördöma. Jag kan förstå att du kanske inte är nöjd med det sätt som utskottet har behandlat din motion men samtalet måste fortsätta och vi kan så småningom hitta goda

lösningar där vi inte fördömer och avvisar människor som finns i vår kristna krets och i våra församlingar.

Jag yrkar bifall till utskottet.

DAN SARKAR (REPLIK):

Jag håller helt med om att vi inte ska fördöma eller få människor att inte känna sig välkomna men utskottet skriver ju att kyrkan behöver fortsätta bearbetningen av frågor kring relationer och kyrkans värderingar. Det behöver ske i ett internationellt och ekumeniskt perspektiv. Sic! Det var precis vad jag önskade med motionen. Varför avslår utskottet?

CHRISTINA HOLMGREN (REPLIK):

Jag har inte uppfattat att samtalet eller samtalen har tystnat. De pågår ju varje dag. Som kristna i Svenska kyrkan i de sammanhang där vi befinner oss på lokala, nationella eller internationella arenor hoppas jag verkligen att vi vågar lyfta de här frågorna och inte behöver börja om från början och formalisera något nytt. Vi vet att det just nu är litet kärt på vissa håll ute i världen, men det får inte innebära att vi säger att detta inte går något vidare, nu börjar vi om från början. Nej, samtalet ska pågå.

BO HANSON:

Herr ordförande! Dan Sarkar motionerar om att kyrkostyrelsen bör utreda teologiska skäl kring polygami. Som motiv anføres att en ny äktenskapssyn införts ”med sällsynt svag teologisk bearbetning”, vilket visar att motionären antingen är dåligt påläst eller inte tar argument från andra än de egna utgångspunkterna. Jag tycker att Dan Sarkars inledningsanförande visade att syftet var att generera kyrkomötets majoritet och de beslut som fattats där. Vi ska komma till insikt om att vi har intagit en omöjlig ståndpunkt. Sarkar önskar inte främja polygami, det tvekar jag inte om. Denna motion är alltså inte allvarligt menad. Den är avsedd som en provokation, och då hjälper det inte att man uttalar ordet samtal.

Det har varit väldigt genomgående här idag att alla efterlyser samtal, men vi måste kunna avlyssna vilka samtal som är allvarligt menade. Jag uppfattar att denna motion nästan är unik på det sättet att man motionerar i ett ändamål som man egentligen önskar motarbeta. Det skapar behov av en ny kategori som vi inte har haft, nämligen avslag med skam. I vanliga fall hyllar jag principen att var och en skäms för sig, men undantag bör göras när man är utsedd som representant på en partilista, på en lista med en partibeteckning, då får heder och skam delas mellan den enskilda representanten och den grupp som han är representant för. Vi talar ofta i kyrkomötet om ”avslag med krans”, vilket vi inte protokollför men ofta nämner. Därmed menar vi en motion som blivit avslagen men ändå förs framåt i avsedd riktning, så avslag med krans är en framgång.

I det här fallet finns det behov av en annan typ av avslag, avslag med skam, och den bör då delas mellan motionären och nomineringsgruppen.

DAN SARKAR (REPLIK):

I repliken till Bo Hanson kan jag inte komma på något snällt att säga, så jag avstår.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 156.